

gierung ass: Wëllt d'Regierung d'Chamber nach virun de Wale mat engem Projet de loi iwwert den CETA saiséieren? Dat ass, mengen ech, eng einfach Fro. An ech mengen, d'Regierung sollt dozou Stellung kënnen huelen.

Ech soen Iech Merci.

(Interruption)

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Also, an de Missioun vum Chamberspräsident ass de Recentrage vun den Debatten, ëm wat et eigentlech geet. An hei geet et eigentlech ëm en Accord mat Afghanistan.

(Brouhaha)

Voilà! Dir hutt all Méiglechkeeten, fir dat an engem anere Beräich opzewerfen.

Dann huet den Här David Wagner d'Wuert.

► **M. David Wagner (déi Lénk).** - Jo, Merci, Här President. Mir musse soen, datt mer awer relativ skeptesch sinn, wat deen Accord tëschent der EU an Afghanistan ugeet. A mir wäerten eis och enthalten. An ech wollt awer heimadder och eis Enthalung e bësse begrënnen.

Et sinn zwar e puer gutt Saachen dra mentionnéiert, wat d'Zivillgesellschaft ugeet, wat d'Fraerechter ugeet, wat eng ganz Rei vu Mënscherechter ugeet innerhalv vun dësem Accord, déi een natierlech nëmme ka begrëssen, well et ass jiddweree fir Fraerechter, et ass jiddweree fir Mënscherechter. An ech mengen, dat ass jo och net de Problem, dee mir mat dësem Accord hunn, quitte datt ee sech d'Fro muss stellen, awéieren en d'grausam Realitéit um Terrain kann erëm pigelen, déi sech jo duerch Biergerkrich, fir net ze soe Krich zënter Joren auszeechent. Mä dat soll emol net onbedéngt dee grëssere Problem sinn.

Et muss ee sech awer d'Fro stellen, ob déi Elementer innerhalv vum Accord net als eng Aart Feigenblatt sollen dëngen, fir aner Elementer innerhalv vum Accord kënnen ze justifiéieren. Also, mir gehéieren net zu deenen, déi esou naiv sinn, ze mengen, datt, wann d'EU oder aner westlech Entitéiten behaupten, si wëllen erëm eng Kéier mat gewëssene Länner Kooperatiounsaccord maachen oder e schéinen Handelsaccord maache mat Länner, déi äusserst ënnerentwéckelt sinn oder am Krich sinn, datt dat ëmmer, esou wéi d'Amerikaner behaupten, fir „Freedom“ an „Democracy“ wier, mä datt heiansdo aner Interessen derhandelt. Et mengen, et muss een net ëmmer esou naiv sinn.

D'Fro stellt sech jo och nach bei der Situatioun, wéi se zurzäit ass, awéieren och d'Regierung zu Kabul iwwerhaapt nach iergendeng Form vu Legitimitéit huet oder Unerkennung huet innerhalv vun der Bevëlkerung. Do muss ee wierklech laang driwwer diskutéieren. Eng Regierung, déi ongeféier d'Halschent vum Land kontrolléiert an u sech nach ëmmer manner kontrolléiert a wou déi lescht Parlamentswahlen, mengen ech, 2010 stattfonnt hunn.

An ob och net Géigner... Also, ech positionéiere mech elo net fir oder als Pro- oder Anti-Kabul - dat ass elo eng ganz komplizéiert Fro -, mä ob innerhalv vun deem Konflikt och net d'Regierung nach u sech ka virgeworf kréien, well et ass e geopolitische Konflikt, mir wëssen dat, méi prowetlech ze sinn, wat aner kann zu Fudder dëngen, fir weider Attacken ze maachen.

Bon, ob dat net u sech nach méi Problemer kéint schafen, dat si Froen, déi mir och opwerfen. Mir wëssen net onbedéngt, ob dat net weider Problemer kéint an dëser Situatioun opwerfen.

Mä ech hat vun Deelaspekter vum Accord geschwat, wou mer méi Problemer hunn. An do wollt ech awer och zum Beispill dovunner schwätzen an aus dem Artikel 37 zitieren, wou awer drasteet: «(...) les parties coopèrent en vue de créer un environnement transparent propice aux investissements directs étrangers, en particulier dans le secteur minier.» An et geet och weider: «À la demande de l'une des parties, toute question concernant le commerce des ressources naturelles peut être posée et examinée au cours des réunions du comité mixte», vun deem och de Rapporteur geschwat huet.

Ech mengen, et gëtt och esou Aspekter, wirtschaftlech Aspekter, an och Aspekter, déi awer trotzdeem - ech weess net, wat den ekonomesche Point ass, mä trotzdeem - kënnen vläicht iwwerweie par rapport zu deene schéine Parolen iwwert Demokratie a Mënscherechter. Dofir si mir relativ skeptesch.

An ech wollt awer weiderhin zur Situatioun an Afghanistan schwätzen. Et ass schonn e bësse

gesot ginn. Also, mir hunn elo eng Situatioun zënter 17 Joer, déi katastrofal ass. An ech mengen, et kann ee weiderhi soen, datt den Agrëff vun Amerikaner, d'NATO an déi ganz Operatioun an Afghanistan en Echec sinn an u sech d'Situatioun nach nëmme verschäerfen. Et ka kee mir soen... Also, d'Leit, déi deemools gebuer si ginn, wéi et no 2001 ugefaangen huet, déi sinn elo gläich volljäreg. Déi hu soss näischt matkritt.

Ech mengen, mir haten 3.900 Doudeger an iwwer 7.000 Blesséierter laut UNO. An déi Zuele si bestëmmt nach méi héich, well d'UNO-Observateuren net iwwerall hikommen. 42% dovunner Fraen a Kanner. An dat sinn och Leit, déi stierwen, nodeems d'Amerikaner oder d'NATO bombardéiert hunn. An ech weess net, ob si dat als Dommage collatéral ugesinn, mä, ech mengen, d'Zivillbevölkerung gesäit dat och als terroristesch Attacken. Ech mengen, «ils sont entre le marteau et l'enclume». An dat ass e reelle Problem, mat deem mer do konfrontéiert sinn.

Ech wollt nach ofschléisse mat engem Diplomat, deen zu Kabul ass, an deen zitieren: «Les États-Unis utilisent pour leurs attaques aériennes leurs plus grands bombardiers, les B52, et les talibans remplissent des ambulances avec des explosifs. Si ça continue, nous atteindrons de nouveaux records en 2018 en termes de victimes parmi la population civile.» Bon, ech mengen, et däreif een net vergiessen, datt déi ganz Operatioun bis elo u sech gescheitert ass.

An dofir wäerte mir eis och enthalten, well mer net mengen, datt deen heiten Accord wierklech deenen Objektiv vu Mënscherechter gerecht gëtt.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. An d'Wuert huet elo d'Regierung, den Här Kooperatiounsminister a Verriedung vum zoustännegen Ausseminister.

Prise de position du Gouvernement.

► **M. Romain Schneider, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire, en remplacement de M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes.** - Merci, Här President. Ech géif och vun dëser Plaz fir d'Éischt den Ausseminister entschëllegen, dee leider duerch eng Auslandsrees net kann de Mëtteg hei sinn. En huet mech gebieden, dëse Projet an déi zwee nächst Projekte mat ze begleeden.

Ech wëll dofir dem Rapporteur am Numm vun der Regierung hei Merci soe fir dee flotte Rapport. En huet eigentlech de ganzen Accord erkläert an och gesot, wat d'Schwéierpunker doräus sinn. Ech mengen, d'Wichtigkeet, d'Situatioun vun Afghanistan, déi sech zwar verbessert huet, mä natierlech nach ëmmer schlecht ass, haut nach eng Kéier ze rappeléieren, ass aus deenen eenzelne Rieden och ganz kloer hei ervirgaangen.

Merci och der Kommissioun, déi ganz effikass an dësem Beräich geschafft huet. An ech mengen, wéi scho gesot, dësen Accord gëtt effektiv en éischte legale Kader, fir all dat, wat virgesinn ass, och kënnen tëschent der EU an de Memberstaaten zesumme mat Afghanistan ze formaliséieren.

Et ass awer och wichteg, mengen ech, ze soen, datt et awer och en dauerhaften Engagement vun der EU ass, deen d'EU jo grad och bei der Konferenz zu Bréissel am Oktober 2016 ofgeschloss huet, do, wou se sech dauerhaft engagéiert huet, fir iwwert déi nächst Jore virun allem och Afghanistan ze ënnerstëtzen.

An ech mengen, virun allem och déi laang Lëscht vun Detailer, déi mer hei erëmfannen, virun allem an deene ganze Beräicher vun deenen eenzelnen Domänen - an ech mengen, et goufen der eng Rei hei zitëiert: d'Consolidatioun vum Rechtsstat souwéi d'Beräicher Développement, Handel, Investissement, Justiz, Friiheet a Sécherheet -, si wichteg Facteuren heiranner. An dee ganzen Accord deckt jo och eben de Beräich vun der Migratioun op der Basis vum Migratiounsaccord of. An och dat, mengen ech, ass ee gudder Fait, datt mer dat an dësem Accord kënnen eriwerginn.

Dann, Här President, hunn ech awer och d'Chance, als Kooperatiounsminister vläicht e puer Wieder hei ze soen, well grad an dësem Beräich an Afghanistan d'Kooperatiouns- an d'Entwécklungspolitik eng ganz Rei vu wichtige Efforte gemaach huet zënter 2001. An ech hu mer eng Kéier séier erausschreiwe gelooss, datt vun 2001 bis 2017 42,6 Milliounen Euro un Entwécklungs- an humanitär Hëllef an Afghanistan gaange sinn.

Dat sinn eng Kéier e bësse méi wéi 19 Milliounen, déi an déi ganz Protektioun an den Accueil vun déplacéierte Persounen gongen, 7,2 Milliounen a ganz wichteg Santéprojeten. Derniewent och 7,8 Milliounen nach an d'Rekonstruktioun, och dat ass e wichtige Facteur,

an iwwer 3 Milliounen a Projekte vun der Landwirtschaft, niewent 5 Milliounen, déi an de Beräich vun der grenziwwerschreidender Entwécklung ginn.

Dir gesitt also, Lëtzebuerg huet zënter 2001 och Efforte gemaach, fir Afghanistan ze hëllefen. An dësen Accord gëtt der EU an hire Memberstaaten d'Méiglechkeet, dat och dauerhaft kënnen ëmzesetzen. An deem Sënn soen ech Merci fir dee breeden Accord an der Chamber hei fir dëse Gesetzesprojekt.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. A mir géifen dann zum Vott iwwert de Projet de loi 7191 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7191 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmung fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen an dann d'Procuratiounsstëmmen.

An d'Ofstëmmung ass elo eriwuer: 58-mol Jo, 2 Abstentiounen. Domat ass de Projet de loi 7191 ugeholl.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par M. Marcel Oberweis), Nancy Arendt, MM. Émile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par Mme Martine Mergen), Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles (par M. Eugène Berger), Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding.

Se sont abstenus: MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber d'accord, fir d'Dispens vum zweete Vott unzefroen?

(Assentiment)

Jo, soss ginn ech mer d'Äntwert selwer. Merci villmools.

(Brouhaha et hilarité)

Domat kënnen mer zum nächste Projet vum Ordre du jour iwwergoen: de Projet de loi 7193. A wéi mer dat de Mëtten nach e puer mol wäerte gesinn, ass de Rapporteur den honorabelen Här Marc Angel. An e seet eis, ëm wat et geet.

4. 7193 - Projet de loi portant approbation de l'Accord instituant la Fondation internationale UE-ALC, signé à Saint-Domingue, le 25 octobre 2016

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

► **M. Marc Angel (LSAP), rapporteur.** - Jo, Här President, et geet ëm en Accord fir d'Arrichte vun enger internationaler Fondatioun tëschent der Europäescher Unioun an der ALC. D'ALC, dat sinn d'Länner aus Latäinamerika an der Karibik. Duerch déi historesch staark Relatiounen um kulturellen, sozialen, mënschlechen awer och um ekonomesche Plang ënnerhalen d'Europäesch Unioun an hir Memberlänner säit ganz Laangem mat de Länner aus Latäinamerika an aus der Karibik privilegéiert Relatiounen, déi zum Gléck hautdesdaags op géigesäitegt Vertrauen opgebaut sinn. An um internationale Plang schaffe mer och vill mat deene Länner zesummen.

Säit 1999 sinn d'Partner duerch e Partenariat stratégique birégional matenee verbonnen, e Partenariat, dat am Laf vun de Joren ëmmer verstärkt gouf. E wichtige Moment war dunn d'Joer 2010, wou d'CELAC kreéiert ginn ass. Dat ass d'Communauté d'États latino-américains et des Caraïbes, eng regional politesch Plattform, déi 33 State regroupéiert an, ech mengen, iwwer 600 Milliounen Mënsche representéiert.

D'CELAC gouf also dunn déi offiziell Contrepartie vun der Europäescher Unioun. An an dësem

biregionale Partenariat ass d'CELAC haut en indispensable Partner vun der Europäescher Unioun am Kader vun der europäescher Ausen-, awer och am Kader vun der europäescher Sécherheetspolitik. 2010, ulässlech vun dem 6. Sommet UE-ALC zu Madrid, ass decidéiert ginn, eng Fondatioun ze grënne mam Zil, d'Partenariat an de politeschen Dialog nach ze verstärken.

Um Rand vun dësem Sommet hunn d'Ministren dunn och e Mandat ugeholl, dass eng Fondatioun soll op d'Bee gestallt ginn, déi am Fong eng international Organisatioun soll ginn an déi um intergouvernementalen Niveau schaffe soll.

2011 gouf dann esou eng provisoresch Fondatioun UE-ALC gegrënnt mat Sëtz zu Hamburg an déi transitoire Fondatioun gëtt och natierlech automatesch elo, wann déi nei Fondatioun bis do ass, opgeléist.

Den Accord, iwwert dee mer haut ofstëmmen, seet, dass déi Fondatioun aus engem Conseil des gouverneurs, aus engem Président an aus engem Directeur exécutif besteet. Am Conseil des gouverneurs gëtt Lëtzebuerg duerch säin Ausseminister op deene ministerielle Reunionen vertratt a vum Directeur politique oder engem anere Beamten um Niveau vun de Reunionen um Beamtenniveau.

D'Fondatioun gëtt duerch hir Membere finanziert op volontäirer Basis. De ganzen Accord besteet aus 30 Artikelen. Mir kruten deen Accord en long et en large de 15. Januar 2015 an der Kommissioun virgestallt. D'Fondatioun, déi soll am Fong déi Prioritéiten transposéieren, déi all zwee Joer op engem Gipfeltreffe vun der Europäescher Unioun mat der CELAC festgehal ginn. A se soll déi Prioritéiten a konkret Projekten transposéieren.

An der Kommissioun vum 15. Januar hu mer, wéi gesot, déi 30 Artikele gekuckt, mer hunn awer och iwwert d'Participation financière diskutéiert. Do si mer du gewuer ginn, dass Lëtzebuerg 2012 e Bäitrag vu 15.000 Euro an déi Fondatioun geschéckt huet. A wann een d'Fiche financière gesäit, da gesäit een och, dass Lëtzebuerg do ka bäileeën, mä dat si keng héich Montanten.

Déi däitsch Regierung investéiert vill an déi Fondatioun. De Siège bleift och zu Hamburg. Si huet d'ganz Lokalitéiten, iwwerhëlt do ganz vill Fraisen, ass ee vun den Haaptgeldgeber vun där Fondatioun.

Ech mengen, ech hätt elo genuch dozou gesot. D'Detailer kënn Der nach am schrëfleche Rapport noliessen. Op jidde Fall kann ech hei ofschléissen, andeems ech den Accord vu menger Fraktioun ginn.

An ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren.

► Une voix.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Rapporteur. An d'Wuert huet d'Madamm Nancy Arendt.

Discussion générale

► **Mme Nancy Arendt (CSV).** - Jo, Merci, Här President. Dës Fondatioun, den Här Angel huet et scho gesot, vereent d'Länner aus der Europäescher Unioun, déi aus Südamerika an déi aus der Karibik. An et soll hei zu enger méi enger Partnerschaft kommen, zu enger méi grousser Visibilitéit, regionale Programmer, besseren Echanges, an dat zesumme mat net staatlechen Akteuren aus der Zivillgesellschaft.

Dat Ganzt, esou heescht et, resultatorientéiert. An ech mengen, dat ass eppes, wat fir d'CSV extrem wichteg ass, well esou eng Stëftung däreif eigentlech ni e politeschen Alibi sinn, mä villméi en Instrument fir den Austausch an de Beräicher vun der Wirtschaft, vun der Forschung a virun allem vu Best Practices.

Aus all deene Grënn stëmmt d'CSV fir dësen Accord. An ech wëll dem Här Angel awer nach villmools Merci soen - erëm -, fir säin exzellente Rapport, wéi en dat ëmmer mécht.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. Den Här Gusty Graas krit d'Wuert.

► **M. Gusty Graas (DP).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, hei ass erëm e wesentlech Stéck europäesch Aussepolitik. Ech mengen, mir hu ganz gutt Relatiounen mat de latäinamerikaneschen Länner, och mat de Länner aus der Karibik.

Ech maachen et elo net wéi den Här Kartheiser virdrun. Ech stellen elo keng Fro iwwert de Mercosur, well dat géif natierlech d'Lëtzeburger Landwirtschaft besonnesch interesséieren. Dat ass en äänlechen Accord, deen och an der Ausaarbechtung ass, mä dat gehéiert net direkt zu dësem Projet, duerfir wäert ech och weider net méi dorobber agoen. Ech versichen nach eng Kéier kuerz dann op de Projet hei zrëckzekommen.

Et ass gewosst, datt natierlech besonnesch um Niveau vu Latäinamerika an och an deenen anere Länner ganz grouss Problemer bestinn. A mir si jo awer och als Lëtzebuurger Land do ganz aktiv. Mir hunn nach een Zilland a Mëttelamerika, dat ass Nicaragua. Mir hate bis viru Kuerzem nach den El Salvador als Zilland. An do bestinn och weiderhin nach gutt Relatiounen.

Et sinn och vill ONGen - an déi gi jo och besonnesch an deem Accord hei matconsideréiert, wat mer nëmme kënnen ënnersträichen, well där gëtt et jo eng Rei -, déi, wéi gesot, um Niveau vu Latäinamerika, an ech denke besonnesch u Südamerika, ganz aktiv sinn, sief dat am Chile, sief dat a Bolivien oder Peru an esou weider, soudatt dat heiten u sech e Wee ass, wéi een déi Zesummenaarbecht nach ka mat deene Länner verbessern iwwert de Wee dann och, wéi gesot, vun enger Fondatioun, wat mer och nëmme kënnen begrëssen.

An deem Sënn ginn ech dann och den Accord vun der Demokratescher Partei a soen dem Marc Angel natierlech awer och nach e grouse Merci fir seng verschidde Rapporten.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och. Dann ass et um Här Claude Adam.

► **M. Claude Adam (déi gréng).** - Merci, Här President. Ech soen dem Här Rapporteur Merci fir säi mëndlechen a schrëftleche Rapport an ech bréngen den Accord vun der grénger Fraktioun zu deem Projet de loi.

► **Plusieurs voix.** - Exzellent!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Als Nächsten ass den Här Fernand Kartheiser ageschriwwen.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Jo, villmools Merci, Här President. An och e Merci un den Här Angel fir säin Exposé. Ech mengen, ech wëilt just eng Bemierkung maachen. Mir sinn eis eens, datt dat do e sënnvollen Accord ass an d'ADR dréit en och gär mat.

Mä déi Bemierkung, déi ech wëilt maachen, déi geet zréck op e Rasonnement, dat den Här Angel och a sengem Rapport gemaach huet, wou en eigentlech d'Geschicht retracéiert huet bis 1999. An dat mécht een opmierksam op dat, wat virdru war, an datt mir als Lëtzebuerg eigentlech net genuch Memoire vun eiser ee-gener Diplomatie opzechnen.

Well mir hunn als Lëtzebuerg an de Presidencen an den 80er Joren, Ufank vun den 90er Joren eng Rei vun Initiativ geholl mat Latäinamerika, mat Afrika, déizäit, um Ufank vun der Coopération politique européenne eigentlech, wou mer vun Ufank un als Lëtzebuerg wichteg Initiative geholl hunn, och hei an deser Regioun.

A wann een déi dote Rapporten héiert, da mierkt een, datt déi Memoire net do ass. An ech mengen, d'Konklusioun, déi ee sollt dorauer zéien, ass eppes, wat ech gären den Häre Ministere mat op de Wee ginn: Dat ass einfach, datt mer emol ufänken, seriö och d'Geschicht vun der Lëtzebuurger Diplomatie am Kader vun der europäescher politescher Zesummenaarbecht ze retracéieren an ze dokumentéieren. Well an e puer Joer ass dat alles vergiess a verluer.

An ech mengen, et wier wierklech schued, wa mer net kéinte mat engem objektiven a méiglechst komplette Bléck zréckkucken op dat, wat Lëtzebuerg selwer als klengt Land an deem diplomateschen Effort gelescht huet a wéi mir dozou bäigedroen hunn, datt haut esou Accorde wéi deen heiten iwwerhaupt kënnen entstoen.

(Interruption par M. Eugène Berger)

Entschëllegt, wat sot Der, Här Berger?

► **M. Eugène Berger (DP).** - Näischts.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Ah, gutt. Ech mengen, dat gesot, Här President, géif ech gären den Accord vun der ADR ginn.

(Brouhaha)

Oder den Här Berger huet nach vläicht eng Fro.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Ass den Här Berger ageschriwwen?

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Den Här Berger ass och net ageschriwwen. An d'Regierung huet elo d'Wuert.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Romain Schneider, Ministre de la Coopération et de l'Action humanitaire, en remplacement de M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes.** - Merci, Här President. Och hei Merci un de Rapporteur a virun allem och un d'Kommissioun fir d'Ofwécklung vun deem wichtige Projet.

Ech mengen, wat mir virun allem un deem Projet gefält, ass de Renforcement an d'Participatioun vun der Zivilgesellschaft, déi hei mat erakënnt, awer och vun all deenen anere sozialen Akteuren. Dir wësst, datt bei all anere Kooperationsprojeten, déi mir och maachen, dat eng vun eise Schinnen ass: d'Stärkung vun der Zivilgesellschaft an deenen eenzelne Länner.

Den Här Graas huet Nicaragua ugeschwat, dat selwecht ass am El Salvador, wat jo och Länner sinn, déi an der Géigend do leien a wou ee mierkt, datt et äänlech Problematike ginn. An ech mengen, dat ass e wichtige Facteur, deen ee grad och hei ermëfent.

An deem Sënn soen ech Merci fir des Ënnerstëtzung vun deem Projet.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. A mir géifen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 7193 iwwergoen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7193 et dispense du second vote constitutionnel

De Vott huet ugefaangen. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. Dann d'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass elo - kënnst kee méi eran? -

...

► **M. Claude Haagen (LSAP).** - D'Dier ass zoul!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - ...ofgeschloss.

De Projet de loi 7193 ass mat 60 Jo-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui: Mmes Diane Aehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Martine Mergen), Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes (par M. Marcel Oberweis), Marc Lies, Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers (par M. Laurent Mosar), Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler (par Mme Nancy Arendt), Michel Wolter et Laurent Zeimet;

MM. Marc Angel, Frank Arndt, Alex Bodry, Mmes Taina Bofferding, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Eugène Berger, Frank Colabianchi, Lex Delles (par M. Gusty Graas), Mme Joëlle Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Max Hahn);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Gast Gibéryen, Fernand Kartheiser et Roy Reding;

MM. Marc Baum et David Wagner.

► **M. Claude Haagen (LSAP).** - Da ka kee méi erakommen!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Jo, mä Procuratiounen.

(Brouhaha et hilarité)

Jo, ech mengen, do brauche mer e wëssenschaftlechen Disput.

Ech brauch lech d'Fro jo da bal net ze stellen, ob Der bereet sidd, d'Dispens ze ginn.

(Brouhaha et assentiment)

Bal, hat ech gesot.

Also mir froen d'Dispens dann un.

An d'Wuert huet zum nächste Projet, dem Projet de loi 7197, d'Madamm Claudia Dall'Agnol.

■

5.7197 - Projet de loi portant approbation du Protocole sur les privilèges et immunités de la juridiction unifiée du brevet, fait à Bruxelles, le 29 juin 2016

Rapport de la Commission des Affaires étrangères et européennes, de la Défense, de la Coopération et de l'Immigration

► **Mme Claudia Dall'Agnol (LSAP), rapportrice.** - Jo, Merci, Här President. Dir Häre Ministere, léif Kolleeginnen a Kollegen, Dir Damen an Dir Häre alleguerten, de Protokoll iwwert d'Virrechter an d'Immunitéite vun eenheetleche Patentgeriicht a senge Mataarbechter vum 29. Juni 2016 ass u sech d'Ergänzung zu deenen zwee Gesetzter, déi mer iwwert d'EU-Patent hei an der Chamber scho gestëmmt hunn.

An zwar hu mer den 18. Mäerz 2015 hei am Haus e Gesetz gestëmmt, wat eng eenheetlech

Juridictioun fir d'Brevete betrëfft. Den Accord, fir dass de Projet de loi zustane koun, ass den 19. Februar 2013 zu Bréissel ënnerschriwwen ginn, an zwar vu 25 Länner.

A bal genau ee Joer méi spéit, am Abrëll 2016, hu mer dunn de Protokoll guttgeheesch, deen eng provisoresch Applikatioun garantéiere soll vun eben deem Accord.

An haut ass et dann, wéi gesot, um drëtten Projet de loi, deen domadder zesummenhänkt. Vlächent eng kleng Erklärung fir déi, déi sech net méi esou genau drun erënnere kënnen, ëm wat et iwwerhaupt bei deenen zwee Gesetzter gaangen ass, déi mer scho gestëmmt hunn. Déi dräi Gesetzter, déi sinn am Zesummenhang ze gesi mat de laangjäreg Beméiungen an der Europäescher Unioun, fir e Brevet communautaire ze schafen, deen nieft deem klasscheschen europäesche Brevet op Basis vun der Münchener Konventioun sur le Brevet européen vun 1973 bestoe sollt.

Et ass drëms gaangen, fir e Brevet ze schafen, deen net d'Nodeeler vun dem klasscheschen Brevet européen huet. Dee klasschesche Brevet kann een zwar zentral fir verschidde Länner beim Europäesche Patentamt ufroen, mä en entsprécht am Endeffekt nëmmen engem Ensembl vun nationale Breveten.

D'Prozedur, déi ass och relativ deier an och relativ opwenneg, notament duerch déi gefuerdert Iwwersetzungen. An am Fall wou an e puer Länner géint de Brevet verstouss gëtt, musse juristesche Schrëtt an all deene betraffene Länner geholl ginn, wat erëm eng Kéier mat vill Opwand verbonnen ass an domadder natierlech och erëm eng Kéier vill méi deier gëtt.

D'Aarbechten um Brevet communautaire, deen déi grad beschriwwen Nodeeler behiewe soll, si Jorzenge gelaf, bis dunn eben endlech en Duerchbroch gelongen ass an iwwert de Wee vun der Coopération renforcée de Brevet unitaire endlech konnt geschafe ginn.

An et louch dunn op der Hand, dass, wa mer e Brevet à effet unitaire hunn, deen a 26 Länner wirksam ass, da brauch een och eng eenheetlech Geriichtbarkeet derfir. Esou kënnen da Verstéiss géint dee Brevet an enger eenzeger Gerichtsprozedur behandelt ginn an d'Decisiounen vun der Juridictioun, déi sinn dann direkt och wierksam an alle concernéierte Länner.

Dës Juridictioun wäert an Zukunft souwuel zoustänneg si fir Litigé betreffend de Brevet européen à effet unitaire wéi och fir déi klasscheschen europäeschen Breveten. D'Juridictioun besteet aus engem Tribunal de première instance an enger Cour d'appel an engem Greffe, déi hei zu Lëtzebuerg implantéiert wäerte sinn.

Den Tribunal de première instance besteet dann erëm aus enger zentraler Divisioun mat Sëtz zu Paräis a Sektionen dann och zu München a London an aus regionalen oder lokalen Divisiounen. Lokal oder regional Divisiounen ginn op Demande vun de State gerënn.

Lëtzebuerg huet net vir, eng lokal Divisioun ze schafen, well et hei praktesch keng Litigen am Zesummenhang mat Brevete gëtt. Dat bedeit konkret, dass am Fall vu Lëtzebuerg dann déi zentral Divisioun an éischter Instanz zoustänneg ass.

An dass dës Geriichtbarkeete kënnen uerdentlech an och mat den néidege Garantie fonctionnéieren, dofir suergt de Projet de loi dann, dee mer no mengem Rapport an der Diskussioun dozou natierlech wäerte stëmmen. An zwar suerge mer derfir, dass d'Geriicht seng Aufgabe kann onofhängeg leeschten, esou wéi dat de rechtsstaatlechen Normen entsprécht, an zwar andeems mer Suerg droen, dass d'Inviolabilitéit vun hire Raimlechkeeten, hiren Archiven an och hiren Dokumenter garantéiert gëtt.

Datselwecht gëllt och fir hir Avoiren, hir Bienen an hir Gelder. A mir garantéieren natierlech och de Memberen Immunitéit während der Ausübung vun hiren Tätigkeeten, zum Beispill an de Reuniounen vun de Kommissiounen, mä awer och, wa se sech mëndlech oder schrëftlech an hirer Tâche äusseren.

D'Geriicht, hir Avoiren an hir Biene sinn och vun allen direkte Steieren entbonnen a se kréien och d'Fräiheet vu Währungsbeschränkungen, déi erfuerderlech si fir hir Tätigkeet.

Wat d'Jugen an de Greffier ubelaangt, esou sinn déi Virrechter an Immunitéite schonn am Protokoll iwwert d'EU-Privilegien an -Immunitéite geregelt, an zwar gëtt dorops am Artikel 8 eng Referenz gemaach. Den Artikel 10 klärt dës Fro fir de Rescht vun Personal an am Artikel 13 steet dann och nach, a wéi enge Fäll dës Virrechter an Immunitéiten net spillen a wéi se och kënnen opgehewe ginn.

Dese Protokoll trëtt a Kraaft 30 Deeg nodeems déi lescht vun de véier Parteien - Däitschland, Frankräich, Lëtzebuerg an d'Vereenegt Kinnekräich - hir Ratifikatiouns-, Akzeptatiouns-, Approbatiouns- oder Baitrëtsurkund deposéiert hunn.

Den Depot vum Projet de loi huet iwwregens den 18.10.2017 eisen Ausseminister gemaach. D'aussepolitesch Kommissioun huet mech dunn als Rapportrice genannt. An eis Aarbechten hunn den 29. Januar an de 5. Februar dozou gefouert, dass mer iwwert de Projet diskutéiert hunn, dass mer natierlech den Avis vun Statsrot gekuckt hunn an dass mer mäi schrëftleche Rapport dunn ugeholl hunn.

Op ee Punkt wëll ech nach extra agoen, an dat ass dee vum Vereenegte Kinnekräich. Groussbritannien ass och amgaangen, desen Accord ze ratifizéieren, a bis op Weideres si se dann och Member vun deem Accord. Allerdéngs huet den Europäesche Gerichtshaff am Mäerz 2011 an engem Avis iwwert d'Kompas..., d'Kompas... Een, zwee, dräi...!

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Kompatibilitéit.

► **Mme Claudia Dall'Agnol (LSAP), rapportrice.** - Voilà! Den Här Gibéryen huet mer et virgesot.

...vum Accord mat den europäeschen Traitée scho gesot, dass just d'EU-Memberstaten deem Accord wäerte kënnen bätrieden. An do-wéinst ass d'Adhesioun vu Groussbritannien mam Brexit natierlech och nees a Fro gestallt. An dës Fro wäert nieft esou villen aneren am Kader vun deene Verhandlungen mussen nei tranchéiert ginn.

Voilà, léif Kolleeginnen a Kollegen, ech mengen, ech hunn elo wäit genuch ausgeholl. A vu dass de Conseil d'État a sengem Avis vum 7. November d'lescht Joer keng Objektione gemaach huet, géif ech lech alleguerte Merci soe fir d'Opmierksamkeet. Merci dem Här Gibéryen, dass e mer gehollef huet bei mengem klengen Tuddeler. An ech géif dann natierlech och den Accord vun der sozialistescher Fraktioun fir dese Projet ginn.

An ech géif lech nach eng Kéier alleguerte Merci soe fir d'Nolauschteren.

(Brouhaha)

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och der Madamm Rapportrice. An éischte Riedner ass den Här Laurent Mosar.

Discussion générale

► **M. Laurent Mosar (CSV).** - Merci, Här President. Merci der Rapportrice, déi dat esou exzellent an detailléiert erkläert huet, datt mir eigentlech kee Wuert méi zousätzlech dozou afält. Ech géif hir duerfir och e grouse Merci soen. Ech brénge bien entendu den Accord vu menger Fraktioun.

Ech wollt awer vun der Geleeënheet profitéieren, och wéinst der Präsenz vum Wirtschaftsminister: Mir schwätzen hei iwwer Breveten. Mir haten elo, Här Wirtschaftsminister, virun enger Rei vun Deeg an der Finanzkommissioun eng gréisser Diskussioun iwwert d'IP-Box. Dir kennt sécherlech de Projet. An déi Froen, déi sech do gestallt hunn, sinn déi vun enger Neischafung vun enger drëtter Kategorie vu sougenannten Droit-intellectuellen, déi d'europäesch Direktiv virgesäit, déi wichteg ass, well Dir wësst dat, et ginn net nëmme Breveten, et ginn och ganz vill Inventionen, déi net zu engem Depot vun engem Brevet féieren, déi awer eng gewësse Valeur duerstellen, notament fir kleng Start-uppen, déi sech hei zu Lëtzebuerg wëllen nidderloossen.

De Problem, dee mer dunn erkläert kritt hunn, ass deen, datt mer awer keng Autorité de certification an och keng Prozedur fir déi dote Kategorie vun Droit-intellectuellen hunn. An duerfir meng Fro, Här Wirtschaftsminister: Sidd Dir derfir, datt an deenen nächste Méint esou eng Autorité de certification bei lech am Ministère de l'Économie geschafe gëtt an och Prozedure gemaach ginn? Well et wär schued, wa mir als EU-Memberland net vun där Direktiv kéinte profitéieren an net déi drëtt Kategorie vun Droit-intellectuelle schafen, well déi notament ganz wichteg si fir Start-uppen.

(Brouhaha)

► **Mme Viviane Loschetter (déi gréng).** - Ech hätt och nach eng Fro!

(Hilarité)

► **M. Etienne Schneider, Ministre de l'Économie.** - Da stellt se!

► **M. Claude Haagen (LSAP).** - Eng Question au Gouvernement.